

Savivaldybių žinios

Nr. 22 (655)

2013 m. rugpjūčio 22 d.
Kaina 2,25 Lt
Išėina ketvirtadieniais

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Europos kaimo plėtros politikos perspektyvos aptartos Kaune

Apie ES Regionų komiteto Gamtinių išteklių komisijos posėdį, į kurį susirinko daugiau nei šimtas komisijos narių

4–5 p.

Prieš posėdį Kaune Europos Sąjungos Regionų komiteto Gamtinių išteklių komisijos nariai lankėsi Aleksandro Stulginskio universitete, kur susipažino su Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros aktualijomis, Lietuvos mokslininkų pasiekimais agrotechnikos srityje

Romo Gurklio nuotr.

Žemaitijos krikštui 600 metų

„Istorija primena mums, kad didieji tautų pasiekimai sužydi tik iš Pasitikėjimu ir Pagarba grįsto bendradarbiavimo tarp jų“, – sako Telšių rajono meras Vytautas Kleiva

6 p.

Kėdainiams – Europos Tarybos garbės ženklas... ir Kėdainių arena

Europos prizo pakomitetis nusprendė Kėdainiams skirti Europos Tarybos garbės ženklą, o privati verslo įmonė pirmą kartą Lietuvoje savo lėšomis pastatė ir padovanojo savivaldybei sporto ir pramogų areną

7 p.

Ministras Pirmininkas – apie atliekų tvarkymą ir daugiabučių namų atnaujinimą

Radviliškio savivaldybėje lankėsis Ministras Pirmininkas A. Butkevičius ir aplinkos ministras

V. Mazuronis susitiko su Šiaulių apskrities merais

14 p.

9 771392 460004

EUROPOS KAIMO PLĖTROS POLITIKOS PERSPEKTYVOS APTARTOS KAUNE

Jurgis BRAZAS

Kauno miesto meras Andrius Kupčinskas (nuotr. antras iš kairės) teigė, jog turtinė atskirtis, gyventojų senėjimas ir lėtas kaimo vietovių vystymasis kelia susirūpinimą

Liepos 18–19 d. Žalgirio arenoje Kaune įvyko Europos Sąjungos Regionų komiteto Gamtinių išteklių komisijos posėdis, į kurį susirinko daugiau nei šimtas komisijos narių. Tai vienas iš Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai renginių.

REGIONŲ BALSAS

Regionų komitetas – patariamasis organas, kuris atstovauja Europos Sąjungos vietos ir regionų valdžios institucijoms. Jį šiuo metu sudaro 353 nariai (ir tiek pat pakaitinių narių) iš visų 28 ES šalių. Narius ir pakaitinius narius penkerių metų kadencijai skiria Taryba atsižvelgdama į ES šalių pasiūlymus. Kiekviena šalis savo narius renkasi savaip, tačiau visų delegacijų sudėtis turi tolygiai atspindėti tos šalies politinę, geografinę, regioninę ir vietos įvairovę. Gamtos išteklių komisija (dokumentuose žymima santrumpa NAT) – viena iš šešių komiteto komisijų. Regionų komiteto nariai susiskirstę į keturias politines grupes (frakcijas).

Prieš posėdį Kaune NAT komisijos nariai lankėsi Aleksandro Stulginskio universitete (ASU), kur susipažino su Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros aktualijomis, Lietuvos mokslininkų pasiekimais agrotechnikos srityje. ES vietos ir regionų valdžių atstovai ir ASU mokslininkai aptarė Lietuvos ir kitų naujųjų ES valstybių narių žemės ūkiui kylančius iššūkius konkuruojant ES rinkoje, diegiant naujas technologijas, modernizuojant žemės ūkį, diversifikuojant ekonomines veiklas kaimiškose vietovėse.

Universiteto mokslininkų skaityti pranešimai sulaukė gausių NAT komisijos narių komentarų ir intensyvių diskusijų. Komisijos nariai vieningai pritarė, kad būtina plėtoti vietos ir regionų valdžių, akademinio pasaulio ir verslo atstovų bendradarbiavimą, siekiant spartesnės visų Europos Sąjungos kaimo regionų sanglaudos ir ekonominės gerovės.

IŠŠŪKIAI KAIMUI

Liepos 19 d. Kaune pradėdamas seminarą, skirtą naujųjų valstybių narių žemės ūkiui kylantiems iššūkiams, NAT komisijos pirmininkas, Prancūzijos Overnės (Auvergne) regiono pirmininkas René Sušonas (René Souchon) pažymėjo, kad 90 proc. Europos Sąjungos teritorijos sudaro kaimo vietovės, kuriose gyvena daugiau nei 60 proc. Europos Sąjungos gyventojų. Todėl, kalbant apie naujas politines tvaraus vystymosi ir teritorinės sanglaudos gaires, kaimo vietovių tematika yra

vienas svarbiausių europinės darbotvarkės klausimų.

Kaimiškiose vietovėse yra net 56 proc. ES darbo vietų ir sukuriama 43 proc. bendrosios pridėtinės vertės. Nepaisant tokios ekonominės ir demografinės svarbos, kaimiškieji regionai susiduria su daugeliu iššūkių, ypač siekdami išlaikyti savo konkurencingumą ir patrauklumą palyginti su miesto vietovėmis. Tokie klausimai kelia dar didesnį susirūpinimą visoje ES – ypač todėl, kad naujojoje, 2014–2020 m. finansinėje perspektyvoje planuojama sumažinti kaimo plėtros finansavimą.

Renginių, kurių globojo Kauno miesto savivaldybė, pasveikino ir šeimininkas – miesto meras Andrius Kupčinskas. Jis teigė, jog turtinė atskirtis, gyventojų senėjimas, lėtas kaimo vietovių vystymasis kelia susirūpinimą. Kartu jis išreiškė viltį, kad rezultatyvios diskusijos, apsikeitimas gerąja patirtimi padės visiems rasti reikiamus sprendimus, kurie leis veiksmingiau spręsti problemas ir įveikti iššūkius.

Seminare pranešimus skaitę Lietuvos ir ES institucijų ekspertai vardijo problemas: vietos ekonomiką silpnina tarptautinės žemės ūkio rinkos, kuriose savo ruožtu vyrauja finansų sektorius, greta to kaimas patiria klimato kaitą, gyventojų senėjimą ir ekomiškai sparčiau besivystančių miesto vietovių konkurenciją.

Kadangi rengiamasi mažinti kaimo plėtros veiksams 2014–2020 m. skirtus finansinius išteklius, vietos ir regionų valdžios institucijoms beliks su mažiau lėšų padaryti geriau (populiari ES institucinio žargono frazė: „to do better with less“). Seminaro dalyviai užsibrėžė tikslą aktyviai dalyvauti įveikiant šiuos iššūkius.

Aptardami naujosios, 2014–2020 m. finansinės perspektyvos reikalus, seminaro dalyviai analizavo dvi kaimo plėtros politikos raidos galimybes. Pirmojoje seminaro dalyje nagrinėti alternatyvūs kaimo plėtros finansavimo šaltiniai, kurie tampa vis aktualesni mažėjant Europos Sąjungos finansavimui. Antrojoje dalyje dalytasi gerąja praktika ir aptartos naujos Europos Komisijos iniciatyvos, skirtos padėti parengti ir įgyvendinti kelių fondų finansuojamas programas, kurias nuo šiol leidžiama vykdyti pagal bendrą strateginę programą, siekiant padidinti esamų Europos Sąjungos struktūrinių fondų poveikį.

KOMISIJA DIRBO DARBUS

Kaune NAT komisija užsiėmė ir savo tiesiogine veikla. Regionų komiteto nuomonę dėl tvaraus kaimiškųjų vietovių augimo rengiantis Lubiankos miesto meras Jeržis Zajonkala (Jerzy Zająkła, Lenkija, Europos aljanso politinė grupė) išreiškė daugelio ES kaimo vietovių atstovų susirūpinimą dėl ketinimų 2014–2020 m. mažinti kaimo plėtros finansavimą. NAT komisija, apsvarsčiusi nuomonės projektą, gausias ir išsamias pastabas ir ES pirmininkaujančios Lietuvos žemės ūkio ministerijos atstovės dr. Živilės Šukytės komentarus, absoliučia balsų dauguma pritarė nuomonės projektui, kuris galutinai bus tvirtinamas š. m. spalio 7–9 d. Briuselyje įvyksiančioje Regionų komiteto 103-iojoje plenarinėje sesijoje.

Keleto tūkstančių kilometrų ilgio jūros pakrantę turinčios Airijos atstovas Polas O Donahju (Paul O'Donoghue, Europos liberalų ir demokratų aljanso politinė grupė) pristatė savo rengiamos Regionų komiteto nuomonės „Jūrų erdvės planavimo ir integruoto pakrančių zonų valdymo sistema“ projektą. Šiame dokumente aptariamas vietos ir regionų valdžių vaidmuo užtikrinant darnią pakrančių regionų plėtrą, derinant urbanistinius ir aplinkosauginius siekius visuose ES pakrančių regionuose. NAT komisijos nariai absoliučia balsų dauguma pritarė pasiūlytomis pastaboms, skirtoms Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai, kuria nustatoma jūrų erdvės planavimo ir integruoto pakrančių zonų valdymo sistema (COM (2013) 133). Nuomonę priimti numatoma š. m. spalio 7–9 d. įvyksiančioje komiteto plenarinėje sesijoje.

TIESIOGINĖS IŠMOKOS RŪPI VISIEMS

Spaudos konferencijoje NAT komisijos vadovas Renė Sušonas pabrėžė, kad pastaruosiu metu europinėje politikoje nepagrįstai nuvertinamas kaimiškųjų vietovių vaidmuo. Siekiant ištaisyti šią klaidą, svarbu atsižvelgti, ar pakanka esamų priemonių ir finansinių lėšų tam, kad kaimo vietovės galėtų vystytis, išnaudoti savo potencialą, visokeriopa prisidėti prie tvarios plėtros ir ES strategijos „Europa 2020“ įgyvendinimo. Be to, labai svarbu skatinti plataus masto, keletą fondų apimančių projektų įgyvendinimą kaimo vietovėse.

Atsakydamas į „Savivaldybių žinių“ klausimą dėl vieno esminių kaimo plėtros elementų – tiesioginių išmokų ūkininkams dydžio naujosiose valstybėse narėse suvienodinimo su atitinkamomis išmokomis senosiose valstybėse narėse, pavyzdžiui, Prancūzijoje, tai šaliai atstovaujantis NAT komisijos pirmininkas pamėgino išvengti tiesaus atsakymo ir net nepasakęs asmeninės nuomonės pareiškė, kad tai priklauso nuo sprendimų aukščiausiu politiniu lygiu.

Atsakydami į kitus žurnalistų klausimus Lietuvos ir ES ekspertai vieningai sutarė, kad kaimiškųjų vietovių gyventojų įgūdžiams ir kompetencijai didinti galėtų būti panaudotos tiek Europos socialinio fondo, tiek Regioninės plėtros fondo lėšos. Kartu, siekiant šio tikslo, labai svarbios tampa teisinės ir administracinės galimybės suderinti šių fondų priemones, užtikrinti jų tarpusavio papildomumą. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Kaimo plėtros departamento direktoriaus pavaduotoja Vilma Daugalienė patikslino, kad šiuo metu Lietuva, kaip ir kiekviena kita Europos Sąjungos valstybė narė, rengia partnerystės sutartį – skėtinę strategiją visiems ES fondams bei jų lėšoms tinkamai panaudoti.

NAT komisijos nariai, tarp jų Pagėgių savivaldybės meras V. Komskis ir Panevėžio rajono meras P. Žagunis, absoliučia balsų dauguma pritarė nuomonių projektams

LIETUVOS MERŲ VERTINIMAI

Regionų komiteto narys – Kauno miesto meras A. Kupčinskas „Savivaldybių žinioms“ teigė, kad jį, kaunietį, džiugina, jog Europos savivaldybių ir regionų vadovai – Regionų komiteto nariai turėjo galimybę susipažinti su miestu, jo galimybėmis. A. Kupčinskas pabrėžė, kad miesto raidai svarbi partnerystė su žemės ūkiu. „Miestui reikia kaimo“, – sakė Kauno meras ir minėjo nuolatos mieste vykstančius renginius: parodas „Agrobalt“, mugės, derliaus šventes.

Lietuvos delegacijos komitete vadovo, Zarasų rajono mero Arnoldo Abramavičiaus požiūriu, šis renginys buvo sėkmingai įveiktas iššūkis Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai renginių organizatoriams, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Kauno miestui. Jo nuomone, čia vykusio posėdžio svarbiausia tema – ES žemės ūkio politika po 2014 m. – yra itin aktualus europinės politikos klausimas. Daugiau išmokų gaunančios Pietų Europos šalys siekia tiesioginių išmokų politikos tęstinumo, o Vidurio ir Šiaurės Europa linkusi akcentuoti kitus aspektus – pavyzdžiui, kaimo infrastruktūros plėtrą.

Kiti Lietuvai atstovaujantys Regionų komiteto nariai – Kazlų Rūdos savivaldybės tarybos narys Audrius Bielskus, Pagėgių savivaldybės meras Virginijus Komskis, Panevėžio rajono savivaldybės meras Povilas Žagunis – „Savivaldybių žinioms“ tvirtino, kad viena opiausių problemų – tiesioginių išmokų žemės ūkiui suvienodinimas visuose ES narėse. P. Žagunis pabrėžė renginyje svarstytų temų svarbą – jo požiūriu, kaimo vietovių tvarumas itin aktualus Lietuvai ir mūsų šalis pasinaudojo labai gera proga pateikti savo nuomonę bei siekius kolegoms iš visos ES. Jam pritarė ir V. Komskis, kartu pažymėdamas, kad, pirmininkaudama ES Tarybai, Lietuva stengiasi daugiau negu kitos valstybės narės.

Zarasų rajono mero Arnoldo Abramavičiaus (centre) požiūriu, šis renginys buvo sėkmingai įveiktas iššūkis Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai renginių organizatoriams, Lietuvos savivaldybių asociacijai ir Kauno miestui

ŽEMAITIJOS KRIKŠTUI 600 METŲ

Į Žemaitijos krikšto 600 metų jubiliejinus renginius atvyko svečiai iš Telšių savivaldybės miestų partnerių – užsienio delegacijos iš Austrijos, Baltarusijos, Čekijos, Lenkijos, Rusijos, Vokietijos. Rugpjūčio 3 d. Telšių rajono savivaldybėje vyko susitikimas su miestų partnerių merais, jų atstovais, kitais garbiais svečiais. Susitikime dalyvavo rajono tarybos nariai ir vadovai, įmonių ir įstaigų atstovai, verslininkai.

„Istorija primena mums, kad didieji tautų pasiekimai sužydi tik iš Pasitikėjimu ir Pagarba grįsto bendradarbiavimo tarp jų“, – sakė Telšių rajono meras Vytautas Kleiva. Delegacijoms buvo iškilmingai įteiktas Krikšto jubiliejui dedikuotas medalis. Delegacijų vadovai sveikino Telšių gyventojus, rajono vadovus, pabrėžė bendradarbiavimo svarbą ir norą jį plėtoti. Bassumo miesto meras Wilhelmas Bākeris įteikė V. Kleivai surinktas lėšas, kurias jis siūlė panaudoti, kur labiausiai reikėtų. Susitikime apsiikeista dovanomis, kalbėta apie galimus projektus socialinės apsaugos, švietimo, kultūros ir kitose srityse.

Kita, rugpjūčio 4 d. į jubiliejinus renginius Telšiuose atvyko Lietuvos Respublikos ir Bažnyčios valdžia: Prezidentė Dalia Grybauskaitė, Ministras Pirmininkas Algirdas Butkevičius, Seimo Pirmininkas Vydas Gedvilas, Romos popiežiaus apaštalinis nuncijus Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje arkivyskupas Luigi Bonazzi, vyskupai, kunigai, savivaldybių merai ir daug kitų garbių svečių. Šia proga ant bažnyčios kalną supančios sienos atidengta atminimo lenta.

Sveikindamas šventės organizatorius ir dalyvius V. Gedvilas priminė, kad Telšiai nuo seno tituluojami Žemaitijos sostine,

tačiau škart jie bent jau vienai dienai tapo visos Lietuvos sostine. Ministras Pirmininkas Algirdas Butkevičius savo kalboje minėjo Lietuvos didįjį kunigaikštį Vytautą – Lietuvos valstybės kūrėją, bažnyčių ir vienuolynų fundatorių, Žemaičių krikšto iniciatorių ir globėją. Taip pat Žemaičių ganytojus – Motiejų I, Merkelį Giedraitį, Jurgį Tiškevičių, Motiejų Valančių, Pranciškų Karevičių, Justiną Staugaitį, Vincentą Borisevičių, Pranciškų Ramanauską. „Jų, Tautos ir Bažnyčios vadovų, gyvenimas yra parama ir padaršinimas Lietuvos dabarčiai ir ateičiai“, – sakė Ministras Pirmininkas.

Lyg ir apibendrinama įvykius, Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė kalbėjo: „Minime šiose žemėse gyvenusių mūsų protėvių krikšto pradžios 600 metų jubiliejų. Šia proga atidengiam atminimo lentą, kurios įrašas parodo, kokie svarbūs Europos ir krikščionybės istorijai buvo žmonės, stovėję čia, kalvotose Žemaitijos apylinkėse.

Žemaičių krikštas žymi ne tik Lietuvos, bet ir viso Europos žemyno krikštijimo pabaigą, todėl Vakarų istorijoje, neatsiejamoje nuo krikščionybės, užsispyrę žemaičiai visada išliks kaip paskutinės pagoniškos žemės šeimininkai.

Krikštas sujungė Lietuvą su krikščioniškąja Europa. Vadinas, ir su kultūra, mokslu bei tikėjimo vertybėmis, kurios neatsiejamos nuo stiprios ir pažangios visuomenės. Išlaikydami savitumą, tapome stiprios ir vieningos bendruomenės dalimi...“ Šventės dalyviams žemaičių tarpe Prezidentė palinkėjo:

„Tad mūm visims nuoru palinkieti drōsē, truopnē ēr užsespyrusē sauguoti ton žemi. Vėskas kas buvuom, kas asam ēr kou būsam ir skērta anā – Mūsa Lietuvā!“

LIETUVOS TURIZMO TRAUKOS VIETOVĖS 2013 TITULAS – ŽEMAIČIAMS

Kokiame Lietuvos mieste galima atrasti turistinių objektų aprašus Brailio raštu, specialius takus ir lifthus, neįgaliesiems pritaikytas ekskursijas ir paslaugas? Įvertinę šio miesto atvirumą visiems keliautojams ir turizmo infrastruktūros adaptavimą, turizmo ekspertai Telšių rajono savivaldybės pateiktą projektą „Septynių kalvų miesto paslaptys“ paskelbė Lietuvos turizmo traukos vietoje 2013 ir Europos Komisijos projekto EDEN nugalėtoju. „Telšius praminėm antruoju turizmo perlu po Druskininkų. Apskritai šis konkursas, kuriam iš viso buvo pateikta 21 paraiška, suteikė galimybę kitu rakursu įvertinti Lietuvos turizmo sektoriaus potencialą ir naujai apžvelgti turistines vietas. Šiais metais tik dešimt šalių – perpus mažiau nei įprastai – pateikė paraiškas dalyvauti EDEN projekto konkurse, nes Europos Komisijos suformuluota tema buvo nelengva. Džiugu, kad Lietuva yra tarp tų nedaugelio Europos šalių, kuriose vystant turizmo infrastruktūrą nepamirštama nė viena visuomenės grupė – nei senyvo amžiaus žmonės, nei šeimos su vaikais, nei neįgalieji ar specialių poreikių turintys žmonės“, – pabrėžė Valstybinio turizmo departamento direktorė dr. Raimonda Balnienė.

Be pagrindinio prizo, įteikti apdovanojimai ir keturiems nominantams: Ch. Frenkelio vilai ir parkui (Šiaulių „Aušros“ muziejus), Neringai – smėlio kraštui tarp dviejų vandenų (Nidos kultūros ir turizmo informacijos centras „Agila“), Šiluvai (Raseinių rajono

savivaldybė) ir Bistrampolio dvarui (Jaunimo integracijos galimybių centrui). Šios atrinktos Lietuvos turizmo traukos vietovės pateko į Europos turistinį žemėlapi, t. y. jos bus pristatomos visoms šalims Europos turizmo forumo metu, Europos Komisijos interneto puslapiuose, įvairiuose leidiniuose, šalies ir užsienio parodose. Taip pat jos pakviestos įtraukti į EDEN asociacijos veiklą.

KĖDAINIAMS – EUROPOS

Rūta ŠVEDIENĖ

Per baigiamąjį miesto šventės „Kėdainiams – 641“ koncertą miesto parke Seimo narė Dangutė Mikutienė Kėdainių rajono merui Rimantui Diliūnui įteikė Europos Tarybos garbės ženklą (*nuotr.*).

Kaip žinoma, šių metų balandį Strasbūre vykusios Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos sesijos metu Europos prizo pakomitetas nusprendė Kėdainiams skirti Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos apdovanojimą – Europos Tarybos garbės ženklą. Šis apdovanojimas – visos Kėdainių krašto bendruomenės pastangų propaguoti Europos vienybės idėją pripažinimas.

Sunku būtų išvardyti visus darbus, renginius, įvykius, susijusius su Lietuvai ir Europai reikšminga veikla. Kėdainių rajono savivaldybė kasmet įvykdo ne vieną tarptautinį projektą, tinkamai panaudodama Europos struktūrinių fondų lėšas, Kėdainių muziejuose kasmet organizuojami Europos muziejaus nakties renginiai, vyksta tarptautinės parodos, vykdomi tarptautiniai projektai. Mokyklose taip pat vykdoma daug tarptautinių projektų, rengiami tarptautiniai jaunimo forumai, Europos Sąjungos jaunųjų mokslininkų, vizualiojo meno ir kiti konkursai, Europos dienos minėjimai. Kėdainių įmonės, įstaigos bendrauja ir keičiasi patirtimi su ne viena ES šalimi. Dažni miesto švenčių, įvairių renginių svečiai yra ES šalių atstovai.

TARYBOS GARBĖS ŽENKLAS

Ir tai ne pirmas Europos Tarybos apdovanojimas. Kėdainių rajonas jau turi Europos diplomą – jį pelnė 2007 m., o Europos garbės vėliava Kėdainių savivaldybei įteikta 2009 m., taip pat miesto gimtadienio šventės metu.

... IR KĖDAINIŲ ARENA

Miesto švenčių metu taip pat oficialiai atidaryta naujoji Kėdainių arena, nors pergale prieš Belgijos krepšininkus ją pirmieji jau spėjo „pakrikštyti“ Lietuvos krepšinio rinktinės vyrai. Universalią sporto ir pramogų areną Kėdainių rajono savivaldybei oficialiai padovanojo jos statytoja – 50 metų Kėdainiuose veikianti akcinė bendrovė „Lifosa“.

Apie tokio statinio būtinumą Kėdainiuose kalbėta ne vieną dešimtmetį. Kėdainiuose aktyviai plėtojamas sportas. Tačiau iki šiol nebuvo vietos rengti aukšto lygio krepšinio varžybas. Inicijatyvą statyti areną parodė Kėdainių sporto aistruoliai, ją parėmė savivaldybės atstovai, o įgyvendinti ėmėsi viena pagrindinių mūsų rajono įmonių – „Lifosa“ kartu su partneriu ir pagrindiniu įmonės akcininku AB „EuroChem“. Tokiu savo poelgiu „Lifosa“ ir jos vadovas Jonas Dastikas išreiškė solidarumą su visais kėdainiečiais, parodė pagarbą mums visiems, mūsų poreikiams.

(Iš dešinės) AB „Lifosa“ generalinis direktorius Jonas Dastikas, AB „EuroChem“ administracijos direktorius Igoris Ščelkunovas, mero pavaduotoja Nijolė Naujokienė ir rajono meras Rimantas Diliūnas simboliškai dovanojo arenai raktelius

Pernai gegužės 25 d. susitarimą pasirašė ir pirmąjį simbolinį akmenį įklojo AB „Lifosa“ generalinis direktorius Jonas Dastikas, AB „EuroChem“ administracijos direktorius Igoris Ščelkunovas ir rajono meras Rimantas Diliūnas. Ir štai gražuolė arena jau stovi, jau veikia. Ši diena įsimintina ir svarbi ne tik Kėdainių krašto žmonėms, bet ir visai Lietuvai. Pirmą kartą Lietuvoje atidaryta sporto ir pramogų arena, kurią savo lėšomis pastatė privati verslo įmonė ir padovanojo Kėdainių krašto bendruomenei. Bendruomenės palaikyta privačią iniciatyvą bendrovė „Vikstata“ įgyvendino per stebėtinai trumpą laiką.

„Ne viena karta pasikeitė per chemijos įmonės veiklos 50 metų, tačiau bendrystės ryšiai su Kėdainių krašto bendruomene, rajono savivaldybe stiprėjo ir įgijo naujų formų. Tai ne tik sukurtos naujos darbo vietos, bet ir mokesčiai, socialinės programos, sveikatos, sporto, kultūros projektų rėmimas. Dėl šių jau įgyvendintų projektų ir atidarytos arenos Kėdainiai stiprina pozicijas tarp moderniausių ir šiuolaikiškiausių miestų“, – sakė rajono meras Rimantas Diliūnas.

Dar dažais kvepiančios Kėdainių arenos bendras plotas siekia beveik 5,5 tūkst. kv. m. Vienu metu joje varžybas gali stebėti apie 2,2 tūkst. žiūrovų, o koncertus – iki 3 tūkst. žmonių.

ŽYDINTYS MAŽOSIOS LIETUVOS MENO SODAI

Ingrida VĖGELYTĖ

Jau gražia tradicija yra tapusios Pagėgių savivaldybės renčiamos „Sueigos pas Martyną Jankų“ – Mažosios Lietuvos patriarchą, Didžiosios ir Mažosios Lietuvos susijungimo šalininką, Tilžės deklaracijos signatarą ir lietuviškų knygų leidėją. Šiais metais Bitėnuose, kur dirbo, kūrė ir yra perlaidotas M. Jankus, buvo renkama dėl keleto progų: paminėti M. Jankaus gimimo 155-ųjų metinių, dėl prieš 130 metų jo leistos „Aušros“ ir 10 metų čia, šalia M. Jankaus memorialinio muziejaus, veikiančio „Mažosios Lietuvos paveikslų sodo“ sukakčiai paminėti.

Dvi dienas vyko mokslinė konferencija, pristatyta naujai įrengta Martyno Jankaus muziejaus ekspozicija, šio krašto kultūrai nusipelnusiems žmonėms Pagėgių savivaldybės mero Virginijaus Komsčio potvarkiu išleistos ir įteiktos suvenyrinės Amžinosios Rambyno kalno knygos vardinės kopijos. Bitėnuose tarptautiniame plenaryje kūrė dailininkai ir jaunieji menininkai pristatė naujus savo darbus, kurie papildė meno galeriją po atviru dangumi – „Mažosios Lietuvos paveikslų sodą“.

Pasak Pagėgių savivaldybės mero, LSA viceprezidento, Švietimo ir kultūros komiteto pirmininko Virginijaus Komsčio, savivaldybėje puoselėjamas Mažosios Lietuvos kultūros paveldas ir jos istorinių asmenybių M. Jankaus, Vydūno, Antano Vanagaičio ir kitų atminimas padeda kurti Klaipėdos krašto kultūrinį savitumą ir diegti čia gyvenantiems žmonėms meilę šiam kraštui. Suprasdamas kultūros renginių svarbą tiek savivaldybės, tiek visos Lietuvos gyventojams, meras V. Komskis neslepia, kad šiais laikais puoselėti viešąsias erdves ir kultūrinį gyvenimą – ir reikalingas, ir sunkus uždavinys.

Šie metai mums gausūs kultūros renginių, mat kaip tik sukanka 90 metų, kai Klaipėdos kraštas prijungtas prie Didžiosios Lietuvos, tad visi šių metų renginiai susiję su šia gražia sukaktimi. Mums svarbus M. Jankaus memorialinis muziejus. Tiesa, dabar turime tik buvusios spaustuvės pastatą ir pusę hektaro žemės aplink, kur įrengėme galeriją po atviru dangumi. Šalia esanti M. Jankaus istorinė sodyba su kluonu tarybiniais laikais buvo parduota privačiam asmeniui, kuris už sodybą prašė milijono. Šiais metais sąlygos pakito, todėl buvo nutarta kreiptis į Vyriausybę, kad būtų įsigyta sodyba ir atstatytas šios vietos vientisumas.

Ką duoda Mažosios Lietuvos kultūros tradicijų atgaivinimas šiandienos žmogui?

Esame Mažoji Lietuva, savo kultūra ir architektūra labai savotiška, skirtinga nuo kitų kraštų. Po karo čia suvažiuo nauji žmonės, kurie nemylėjo tų vokiškų sodybų, architektūros. Per kultūros renginius bandome žmonėms įdiegti, kad unikali Klaipėdos krašto kultūra yra vertinga ir graži, verta puoselėti. Pastebiu, kad žmonių požiūris po truputį keičiasi, jie susitvarko žemes, pastatus, išsaugodami buvusios architektūros akcentus: savitus langus, stogus. Per 13 Pagėgių savivaldybės gyvavimo metų jau daug padaryta, kad žmonės pradėtų šį kraštą mylėti. Šiais metais jau suremontavome penkias bažnyčias. Čia vėl sava specifiška – turime ir katalikų, ir evangelikų bažnyčių. Pastarosios sovietmečiu buvo visai suniokotos. Štai Vilkyskių bažnyčia

Šventės padėkos valandą Pagėgių savivaldybės merui V. Komskiui (centre) ir mokslinės konferencijos pranešėjui profesoriui Domui Kaunui pagal seną paprotį ant rankų buvo užrištos tautinės juostelės ir patikėta paleisti taikos balandžius.

šiandien restauruota, graži, joje veikia dailininko Arvydo Kašausko paroda, o prieš 20 metų ten buvo grūdų sandėlis. Žmonės atvažiuoja ant Rambyno kalno, į Bitėnų kapines ir mato, ką darome.

Tokie darbai – Tarybos ar mero sprendimas?

Jei kalbėtume apie vientisumą ir tęstinumą, tai dažnai kaip sektingas pateikiamas Druskininkų pavyzdys. Ten partijos nesikeičia ir valdžia yra vienoje rankose. Viskas priklauso nuo valdžios pastovumo. Būna, kad vienas meras pradeda kokią iniciatyvą, o atėjęs naujas specialiai sunaikina. Tai tokiose savivaldybėse nieko ir neįvyksta. Esu buvęs tokiose. Juk įgyvendinti sumanytą projektą trunka 5–7 metus. Mes jau dabar dėliojame mintis, ką darysime 2014–2020 metais.

Kokią savivaldybės biudžeto dalį Pagėgiai skiria kultūros reikalams?

Skyrėme beveik milijoną litų. Turint omeny, kad savivaldybės biudžetas yra 23 mln. litų, iš kurių pusę sumos atiduodame švietimui, dalį – ūkio reikmėms. Perskirstome tik 6 mln., tad milijonas yra daug. Bet mes su kultūros darbuotojais daug padarome. Natkiškių seniūnijoje užpėnai baigėme suremontuoti kultūros namus. Skyrėme jiems tik 1,75 etato, bet žmonės ten dainuoja, groja, yra aktyvūs. Tose seniūnijose, kur nėra lėšų – nieko nevyksta. Manychiau, kad kiekvienoje seniūnijoje turėtų būti skiriamas etatas kultūrininkui, kad jis organizuotų tokią veiklą. Štai kaimuose yra ir mokyklos, ir savivaldybės biblioteka. Viena išlaikoma iš mokinio krepšelio, kita – iš savivaldybės lėšų. Galima būtų sujungti. Bet žinant, kiek yra vaikų, ateinančių pažaišti kompiuteriu, šilčiau pabūti, o senukų – laikraščio paskaityti, tai tas taupymas lyg ir neįmanomas. Kultūrai turėtų būti skiriama daugiau lėšų. Jei valstybė savivaldybėms gražintų tuos 10 proc. per krizę nukirpto biudžeto, būtume laimingiausi žmonės. O dar Ūkio banko, kuriame laikėme pinigus, bankrotas koją pakišo. Tai šiais metais sunkiai gyvename. Labai gaila, kad įrengiame viešąsias erdves, o šviesų neuždegame. Taip neturėtų būti.

Mūsų savivaldybėje problemos tokios pačios, kaip ir kitų kaimiškų teritorijų: žmonės iš čia išvažiuoja užsidirbti kitur. Kaip Europos Sąjungos Regionų komiteto narys puikiai supranta, kad kai Lietuvos ūkininkas pradės gauti tokias pačias išmokas, kaip senųjų ES šalių ūkininkai, tai galės mokėti samdiniais bent po porą tūkstančių. Tada ir žmonės sugrįš. Be žmonių kultūra yra niekas.